

কৰ'না ভাইৰাছৰ সংক্ৰমণ প্ৰসংগত

গণতান্ত্ৰিক সমাজৰ অমোঘ বাৰ্তা : সকলোৰে প্ৰাণৰ মূল্য আছে

ড° জয়কান্ত শৰ্মা

ক'ভিড-১৯ৰ সংক্ৰমণ আৰু উপশম সন্দৰ্ভত এনেবোৰ নতুন নতুন তথ্য প্ৰকাশ পাই থকা সত্ত্বেও বিভিন্ন দেশত 'প্ৰতিষেধক ছিটা' উদ্ভাৱনৰ অঘোষিত প্ৰতিযোগিতা আৰম্ভ হৈছে, সেইটো মন কৰিবলগীয়া। বিচূৰ্তি খাবলগীয়া কথাটো হ'ল, সমগ্ৰ বিশ্বতে তিনিশৰো অধিক প্ৰতিষেধক ছিটাৰ সন্দৰ্ভত পৰীক্ষা-নিৰীক্ষা চলি আছে; আনকি আধুনিক চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ গৱেষণাত বিশেষ অবিহণা নথকা দেশ পাকিস্তানতো ছিটা উদ্ভাৱনৰ প্ৰচেষ্টা চলিছে। ছিটা উদ্ভাৱনৰ ক্ষেত্ৰত এই দৌৰা-দৌৰি কিয়? সচেতন মহলত এই বিষয়ে চিন্তা-চৰ্চা নোহোৱাকৈ থকা নাই।

ড° বনি হেৰাল্ড নামৰ লক্ষপ্ৰতিষ্ঠ চিকিৎসকগৰাকীয়ে এটা সাক্ষাৎকাৰত কৈছে, ক'ভিড-১৯ৰ প্ৰতিষেধক ছিটা আৰু নিৰাময়কাৰী দৰবৰ উদ্ভাৱন হোৱাৰ পাছতো ভাইৰাছবিধৰ সংক্ৰমণৰ আশংকাৰপৰা মানৱ সমাজ মুক্ত হ'ব নোৱাৰে, যদিহে মানুহে দৈনন্দিন জীৱনত বৈজ্ঞানিক মানসিকতা আঁকোৱালি নলয়। ড° হেৰাল্ডৰ মতে ব্যক্তিয়ে ৰাজহুৱা স্থানত মুখবান্ধ (mask) ব্যৱহাৰ কৰাৰ উপৰি এজনে আন এজনৰ সংস্পৰ্শ এৰাই চলিবলৈ দূৰত্ব ৰক্ষা কৰিবতো লাগিবই, হাত দুখন নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈও শিকিব লাগিব। প্ৰকৃততে ভাইৰাছবিধৰ সংক্ৰমণৰ আটাইতকৈ সূচল পথটোৱেই হ'ল, আমি অজানিতে নাক-মুখ-চকু হাতেৰে মোহাৰি থকাৰ অভ্যাসটো। হাত দুখনেৰে আমি ইটো-সিটো কাম কৰাৰ লগতে বিভিন্ন সা-সামগ্ৰী লিৰিকি-বিদাৰি থাকোঁ। এনেদৰে হাতত থিতাপি লোৱা ভাইৰাছৰপৰা মুক্তি পাবলৈ চাবোনেৰে হাত ধুই পেলালেই যথেষ্ট নহয়, চাবোনেৰে হাত ধোৱাৰ পূৰ্বে যাতে হাতৰ স্পৰ্শ মুখমণ্ডলত নপৰে, সেইটোও সুনিশ্চিত হ'ব লাগে। মনত ৰাখিব লাগে, আমি পিন্ধা মাস্কটোতো ভাইৰাছ কণা লাগি থাকিব পাৰে, এতেকে সেইটো ব্যৱহাৰ কৰাৰ আগে-পাছেও হাত দুখনৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কথাটো ভবা উচিত।

ড° বনি হেৰাল্ড আছিল কানাডাৰ এগৰাকী উচ্চ পদস্থ চিকিৎসা বিষয়া, কিন্তু অৱসৰ গ্ৰহণ কৰা সত্ত্বেও তেওঁ ক'ভিড-

প্ৰতিৰোধী ব্যৱস্থাত প্ৰশংসনীয় ভূমিকা পালন কৰিছে। পিছে মুৰকত নিজেই আক্ৰান্ত হৈ এমাহমান হস্পিটেলত থাকিবলগীয়াত পৰিল। সুস্থ হৈ উঠাৰ পাছত এতিয়া মহিলা চিকিৎসাবিজ্ঞানীগৰাকীয়ে ভাইৰাছৰ প্ৰতিৰোধৰ বাবে সামাজিক সচেতনতা সৃষ্টিৰ অভিযান চলাই আছে।

পিছে ড° হেৰাল্ডে কল্পনা কৰা বিজ্ঞানসন্মত সমাজৰ ধাৰণাটো কিমান বাস্তৱসন্মত? বিশেষকৈ ভাৰতৰ দৰে উন্নয়নশীল দেশত য'তে-ত'তে জাবৰ-জোঁথৰ নেপেলোৱাৰ অভিযান বা য'তে-ত'তে থু-খেকাৰ নেপেলোৱাৰ অভ্যাস গঢ়ি তোলাটোৱেই সম্ভৱ হোৱা নাই। আনকি বিভিন্ন উপলক্ষত হাতে-বজাৰে, ৰাস্তাই-ঘাটে অযথা ঠেলা-হেঁচা কৰাৰ বদঅভ্যাস বহুতৰে নগ'ল; অনেকে মাস্ক পিন্ধাৰ চৰকাৰী নিৰ্দেশকো প্ৰত্যাহ্বান জনাবলৈহে পছন্দ কৰে। সেয়েহে নিজৰ হাত দুখনৰ নিয়ন্ত্ৰণ সন্দৰ্ভত নাগৰিকসকল কিমান সচেতন হ'ব, সেই বিষয়ে সন্দেহ আছে। তৎসত্ত্বেও মাস্ক পৰিধান, সামাজিক দূৰত্ব ৰক্ষা আৰু হাত দুখনৰ নিয়ন্ত্ৰণ, এই তিনিদফীয়া আঁচনিয়েই ভৰসা।

ক'ভিড-১৯ৰ কৰাল গ্ৰাসৰপৰা মুক্তি পোৱাৰ উপায়ৰূপে ছিটাৰ উদ্ভাৱনলৈ অধীৰ আগ্ৰহেৰে অপেক্ষা কৰি থকা হৈছে। পিছে ছিটা উদ্ভাৱনৰ ক্ষেত্ৰতো জটিলতা নথকা নহয়। প্ৰধান সমস্যাতোৱেই হ'ল, ক'ভিড-

১৯ৰ কপান্তৰণ চৰিত্ৰ (mutation)। বিজ্ঞানীসকল নিশ্চিত হৈছে যে নতুন কৰ'না ভাইৰাছবিধৰ উৎপত্তিৰ মূলতে আছে 'SARS-COV-2', যিটোৱে এটা ৰূপ এৰি আন এটা ৰূপ সহজে ল'ব পাৰে। 'SARS-COV-2'ৰ 'Genom'ত চাৰিটাকৈ গাঁথনিক প্ৰ'টিন থকা বুলি প্ৰমাণিত হৈছে। 'Journal of Laboratory Physicians'ত প্ৰকাশিত গৱেষণাপত্ৰ এখনত আঙুলিয়াই দিয়া হৈছে যে চাৰিবিধ প্ৰ'টিনৰ উপস্থিতিয়ে ভাইৰাছবিধৰ ছটাকৈ নতুন ৰূপৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে, তাৰে চাৰিটাৰ প্ৰতিকণা (Anti-body, ৰোগ প্ৰতিৰোধৰ বাবে সৃষ্টি হোৱা কণিকা) সৃষ্টিৰ সক্ষমতা কম। ইয়াৰ ফলত এহাতে ক'ভিড-১৯ৰ সংক্ৰমণৰ ফল মাৰাত্মক হয়, আনহাতে ছিটা উদ্ভাৱনৰ প্ৰক্ৰিয়াটোও আত্মকলীয়া হয়।

এনেবোৰ তথ্যৰ সত্যতা বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰে উপলব্ধি কৰিব পৰা হৈছে, সিও সঁচা। যেনে, শেহতীয়াভাৱে এবাৰ সংক্ৰমিত ব্যক্তি পুনৰ সংক্ৰমিত হোৱাৰ ঘটনা বৃদ্ধি পাব লাগিছে। আকৌ Indian Council of Medical Researchৰ অধ্যয়নত প্ৰকাশ পাইছে যে ক'ভিড-১৯ৰ সংক্ৰমণ ঘটা ৰোগীৰ দেহত ৰোগমুক্ত হোৱা ব্যক্তিৰপৰা সংগ্ৰহ কৰা প্লাজমাৰ প্ৰয়োগে ৰোগৰ ভয়াবহতা হ্ৰাস কৰাত বা মৃত্যুৰ হাৰ কমোৱাত সহায় নকৰে। এই শেহতীয়া তথ্যই সম্প্ৰতি চলি থকা 'প্লাজমা থেৰাপি'ৰ